AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԻՒՐԻՆ ամր. 550, Վ ՑԱՄԱՍՏԱՆ 300 Ս. Դ.
ՕՐՏՍՀԱՄՆ. տրէ. 7, Վ ՑԱՄԱՍՏԱՆ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՊՐԻԼ 26 1933
ԳՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍՏ 2.50 Ս. Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է ըլլայ թերթիս ճշտիկին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 35 (873)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՐԻԱԲՈՒԹԵԱՆ ՁԱՄԲՈՎ

Անցած չաբաթ, Լիբանանցի հայու մը կողմէ գործուած ոճիրի մը զոհ գնաց Պէյրութի յայտնի ընտանիքներէն այրի տիկին Մուպարէքէ Թիեան, մայրը Թիեան եղբայրներու, որոնք արժանացած են գրաւելու բարձր Գօմիսէրութեան և տեղական կառավարութեան ամենաբարձր պաշտօնները։ Թիեան ընտանիքը, որ Պէյրութի հին և ազնուագոյն ընտանիքներէն կը համարուի, պէյրութահայութեան մասնաւոր երախտագիտութեան արժանացած է, իր ցոյց տուած մարդասիրական վերաբերմունքին պատճառաւ, կիլիկիոյ պարպումի օրերուն, երբ անտուն և անպատսպար բազմութիւնները իջան գետնի Նէհր Քաղի իրենց կալուածներուն վրայ։ Բացի այդ, Թիեան եղբայրներ, շնորհիւ իրենց վայելած յարգանքին ու վստահութեան կառավարական բոլոր շրջանակներու մէջ, միշտ օգտակար եղած են մեր ժողովուրդին և չեն մերժած իրենց եղած դիմումները, օգնելու համար զրկուածներուն։

Դժբաղդաբար Լիբանանցի հայու մը մոլեգին հարուածներուն զոհ կ'երթայ այս հայասէր ընտանիքի մայրը։ Տեղական թերթերէն ոմանք, այս առթիւ, վրդովմունքով արտայայտուեցան և անտեղի ու անարդար վերագրութիւններ ըրին հայութեան հասցէին։ Նոյն իսկ, կ'աղօթենք Աստուծմէ որ, տարաբաղդ տիկնոջ թաղման առթիւ խօսուած դամբանականներու միջոցին, կարգ մը հարցող կողմէ դատապարտութեան խօսքեր ուղղուած են հայերու հասցէին և վիրաւորական արտայայտութիւններ տեղի ունեցած։ Մենք համոզուած ենք որ Թիեան եղբայրները, որոնք բարձրագոյն ուսում ստացած են և մեծ համբաւ կը վայելեն իբրև բարի և առաքինի երիտասարդներ, համաձայն չեն գտնուիր յուզումի և կիրքի հետևանքով արտայայտուած այդ անիրաւ մեղադրանքներուն։ Մեծ անձնաւորութիւնները, ժանաւանդ հաւաքականութեան մը, ժողովուրդի մը մասին արտայայտելու ժամանակ, կը քաղեն կիրքն ու զգացումը և կը դատեն պաղարիւնութեամբ եւ տրամաբանութեամբ։ Դեռ տարի մը առաջ, երբ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը դաւադիր գնդակի մը զոհ կ'երթար, Ֆրանսացի ժողովուրդը կատարեալ պաղարիւնութեամբ կ'սպասէր դատավարութեան արդիւնքին, առանց նախատելու ոճրագործի ազգութիւնն ու հայրենիքը։

Ինչո՞ւ արդեօք այդ միևնոյն պաղարիւնը կեցուածքը ցոյց չեն տար մեր Լիբանանցի հայրենակիցները, որոնք շատ լաւ գիտեն որ Լիբանանի հայութիւնը ոչ մէկ դաւադրական նպատակ կը հետապնդէ այս երկրին մէջ և ամենաանկեղծ զգացումներ կը անուշէ Լիբանանցի և Սիւրիացի ժողովուրդներուն հանդէպ, առանց խորութեան ու հայրենիքը։

Ամէն ժողովուրդ, ուր որ ալ գտնուի և ի՛նչ պայմաններու տակ ալ ապրի, կրնայ իր մէջ գողեր և ոճրագործներ ունենալ, կարելի չէ որ հայերը բացառութիւն կազմեն այդ տիեզերական օրէնքէն։ Շատ կը ցաւինք որ մեր մէջ ալ կը գտնուին անբաղձալիներ, չարագործներ և նոյն իսկ ոճրագործներ։ Բայց, մեր բնակած երկրի բնակչութեան ընդհ. թիւին հետ համեմատենք, պիտի տեսնենք որոշապէս որ հայ չարագործներու թիւը համեմատաբար աւելի նուազ է։ Որքա՜ն փափաքելի է ի հարկէ որ երբեք չըլլան հայ ոճրագործներ և հայեր անձամբ Ձեան դատարանի և դատավարութեան, սակայն, աւա՜ղ, այդ կարելի չըլլար։

Արդարութիւնը շուտով մանրամասն քննութեանց չենթարկեր երբեմն պիտի հանէ Ծակոր Ազէմեան անուն հայու մը կողմէ գործուած այս վայրագ ոճրին բոլոր ծալքերը։ Մեր գործը չէ այդ մասին այժմէն նախատեսութիւններ ընել, մեղսակիցներ փնտռել կամ պատիժներ սահմանել։ Լիբանանի Արդարութիւնը, Օրէնքի առաջնորդութեամբ պիտի տնօրինէ արդարը։ Ի՞նչ ալ ըլլան պատճառներն ու պարագաները, ոճիրը հրէշային է և դատապարտելի թէ՛ օրէնքով և թէ ալ ները, ոճիրը հրէշային է և դատապարտելի թէ՛ օրէնքով և թէ ալ բոլոր քաղաքակրթական երկրի մը մէջ կը գտնուինք հետևաբար խղճով։ Հանրապետական երկրի մը մէջ կը գտնուինք հետևաբար բոլոր անարդարութիւններուն և զրկուածներուն դարմանը կարելի է օրէնքով։

Ինչպէս հաղորդեցինք տեղական թերթերը և ոստիկանական նախնական քննութիւնները ցոյց տուին, ոճրագործ Ազէմեան, բազմամարդ ընտանիքի մը մայրը, այլ 7 հոգիէ բաղկացած իր ընտանիքը մատնելով դժբաղդութեան և թշուառութեան ճիրաններուն։ Նոյն իսկ, եթէ, արդարութիւնը բացառիկ ներողամտութիւն ցոյց տայ եւ Թիեան եղբայրները իբրև վերջին յարգանք հետևին իրենց սիրելի մօր վերջին խօսքերուն, որ կ'արձակէր մահուան անկողնին մէջ՝ թելադրելով իր զաւակներուն խիստ չըլլալ Ազէմեանի հանդէպ, որովհետև ան բազմանդամ ընտանիք մը ունի, Ազէմեան պատժած է ինքզինք և իրեն հետ նաև իր ընտանիքը։

"ԳՈՐՇ ԳԱՅԼԸ,,

Մեծերս կ'ըսէր գայլէր անուշով գերդ մը հր հրաժարուեցաւ Արմաշ. Բրօնկի կողմէ Մուսթաֆա Քէմալի մասին, Մանօք հրապարակագիր Բ. Ո յսըն չահկան գրախօսական մը գրած էր սոյն գրքի մասին, Նիւ Եորֆ Թայմրզի մէջ։

Մր. Ուիլսըն կը գրէր, Թէ քանի որ Թուրքիոյ նախագահը ուժ մրն է աշխարհիս վրայ և այնպէս պիտի մնայ, չատ պահեր է, որ Արմաթրօնկի պէս Մերձաւոր Արևելքի ժողէն ճանչցող մէկը Զալայական սերկացումով մը հրեան հանէր ճշմարտութիւնը և աշխարհը ճանչնար այս մարդուն նոյն պէս ան. հաւասկան կեանքը։

Արմաթրօնկ այս երեք հարիւր էջնոց գրքի մէջ կը յայտարարէ և կը փաստէ, Թէ Ասիոյ ճենթլմէնը կոչուած այս Թուրքը անգութ և նախնական է իր նախահայրերուն Թաթարներուն պէս, որոնք ճեղքուած աչքերով, տափակ մոնկոլեան երեսներով և անասունի ուժով արշաւեցին դէպի Արևմուտք եւ քանդեցին, կործանեցին ամբողջ երկիր ներ, իրենց դրօշին վրայ ունենալով գորե գայլի պատկերը։

Ռէվոլ կազի հոլոկաւեցաւ, որովհետև գայլերու պես մը իր վոհմակը առաջնորդեց։ Արմաթրօնկ կը գովէ Քէմալի գործերը, ինչպէս Միլտան կը գովէ Բեհեղզեբութի երևելի վաստակները, երբ դրախտէն դուրս նետուեցաւ եւ դժոխքի բոցերուն մէջ պատերազմի և արիւնի գոհուն վրայ բարձրացաւ։

Ռէվոլ ժամանակակից Թիմուրլէնկ կամ Ճինկիզխան մրն է, որ մէկ կողմէն ժողովուրդներ կը լափէ, քաղաքներ երկիրներ կը կործանէ, մնացած ժամանակին ալ գինուքրութեամբ և կիներու հետ կ'անցնէ։

«Այս գիրքը, — կ'ըսէ Ուիլսըն, — խայտառակութեան կամ գայթակղութեան արձանագրութիւնը ըլլալէն շատ աւելի բարձր է, որովհետև Ռէվոլ ներքին կեանքին թափանցելով հոն տեղի ունեցած ոճիրներն ու անօրէն պատճառները կը մատնանշէ։»

Ռէվոլ իր մանկութենէն ի վեր ըմբոստ և յանգուգն էր։ Երբ մեծնալով գինուորական ասպարէզը մտաւ, մեծ հետաքրքրութիւնը իր և Թուրք գինուորին վրայ։ Իր սկզբունքն էր «Թուրքիան Թուրքերուն»։ Ան կ'ատէր Ի՛նվէրը, կ'ատէր գերմանները, որովհետև անոնք օտար էին, կ'ատէր խալիֆան և իսլամութիւնը, որովհետև անոնք մոլեռանդ էին։

Երբ Գերլինի մէջ Ռէվոլ կը լսէր «Գերմանիա մեծերէն վեր» քայլերգը, իր արիւնը կը յորգէր և ինքզինքը Լիւթէնօրֆի ու Հինդէնպուրկի հետևորդ կը կարծէր։

Անգամ մը Ալեպոյի կառավարիչը իրեն դիտողութիւն մը ըրաւ հայկական ջարդերու մասին։ Ռէվոլ բորբոքեցաւ և կառքէն չուներ պէս կառավարիչին դառնալով ըսաւ. «Մենք հոս հայերու մասին խօսելու չենք եկած»։

Սիւրիոյ մէջ Ֆօլքենհայմ չէր գիտեր, Թէ ինչպէ՞ս վարուելու է այս յամառ, պնդագլուխ մարդուն հետ, երբ գերմանները չատ մը տեղեր անյաղթ ըլլալով կ'ուզէին Ռէվոլը բանել և օգտագործել։ Ֆօլքենհայմ տուփ մը ոսկի կը զրկէ Ռէվոլին։ Ռէվոլ կը վերադարձնէ տուփը և ընկալագիր մը կը պահանջէ։

Իսլամութիւնը նոյնն է Ռէվոլին համար ինչպէս որ ուսս եկեղեցին է Սաալինի համար։

«Իսլիֆայութիւնը դարերէ ի վեր մեր արիւնը ծծեց։ Ժամանակն է որ Թուրքիան ազատ արձակէ մեզ, ինքզինքը ազատ արձակէ, հնդիկներէն և անոնց առաջնորդի դեր կատարելէն, կ'ըսէր Ռէվոլ։

Այս Թուրքին Թուրքը անհատութեան մարմացումն է։ Անգամ մը Փեւրանր անկիւն մր նետեց և սարսափահար Շէյխ իւլ Իսլամին կից մը զարնելով սենեակէն դուրս վռնտեց։ Ամենէն վերջը, երկրիս վրայ «Աստուծոյ չուքը» եղող խալիֆան մէկ գիշերուան մէջ հաստաբակ ոճրագործի մը պէս երկրէն վռնտեց՝ ձեռքը ծալով քիչ մր դրամ և քանի մը ձեռք հագուստ։

Ամբողջ իսլամութիւնը բողոքեց խիստ կերպով կը նկարագրէ Արմաթրօնկ.—

«Յոգին նստած կը թխէր, երբ մահվիճակ Թուրքերը բերին ստորագրելու համար։ Միկարէքր մոխրամանի եզրը դրաւ, Թուրքը ձեռք տուաւ եւ ստորագրեց սովորական Թուրքի մը պէս, առանց որևէ փոփոխութիւն ուենալու իր երեսին վրայ և միւս Թուրքերուն անցաւ։ Այն գիշերուան դէպքերը որևէ բարբարոս երկրի մը մէջ անգամ յուզման եւ սարսափի պատճառ պիտի ըլլային։ Բայց Ենկիւրիի մէջ, երբ 11 հատ կախաղանի եռոփայտերու վրայ 11 հատ ճերմակ չափիկ հագած մարդիկ կը տատանէին լիւքս լամբարներու լոյսին տակ, անդին Ջանքայա քէմալի մէջ պաշտօնական պարահանդէս մը սարքուած էր Հալիի հրամանով։

«Ռէվոլ ժամենայաւ տրամադրութեան տակը կը պարէր, կը խմէր, կը խմցնէր։ Ամէն ոք պէտք է պարէ, պարեցէք», — կը պոռար։ Սրահի օդը մթնցած էր մուխով և օդիի հոտովը։

Վերջու կիներ աչխատեցան այս տարօրինակ մարդը ինքնիրմէն ազատելու։

Բայց չյաջողեցան։ Նախ՝ Ֆիքրիյէ անունով փափուկ, հանդարտ, զգայուն Քրքուհի մը, ճերմակ ձուաձև երեսով, սև աչքերով, երկայն Քարքիչեով տարօրինակ զնկերուհի մը եղաւ այդ դաժան, վայրագ, գինով մարդուն։ Անոր ծառայել, բոլոր կարօտութիւններուն հոգ տանիլ կ'աշխատէր, բայց ի փոխարէն պաղ վերաբերում կը ընդունէր։ Ֆիքրիյէն աւելի կը սիրէր զայն արեւելեան ոգիով ու ժամանութիւնով։ Իր միակ բաղձանքն էր անոր աչքին տակը պահել, որ վրան կոխէ և անցնի։ Բայց մերժուեցաւ։ Օրին մէկը Ռէվոլի տունէն վար ձորի մը մէջ դիանուեցաւ գանուեցաւ։ Ֆիքրիյէ գընկովի մը վերջ տուած էր իր կեանքին։

Երկրորդ կինն էր՝ Լաթիֆէ, Իզմիրի մեծ վաճառականի մը աղջիկը։ Գեղեցիկ, երիտասարդ, նրբացած, զարգացած, եւրոպականացած աղջիկ մը, որ պաշտօնական ամուսնութեան վրայ պնդեց։ Բայց Ռէվոլ այնչափ սահմանափակուած չէր կրնար ընդունիլ և գրչի հարուածով մը լուծեց այս կապն ալ։ Ռէվոլ զաւակ չունի և օդին մէջ է իր հաստատած թափառութիւնը։

Անգամ մը վեց օր չարունակ Ազգային Ժողովի ամբիոնէն մեր ձայնը խօսեցաւ։ Իր գործունէութեան հաչիւնն էր եւ իրեն օգնողներու քննադատութիւնը։ Ոչ մի զաւարթ խօսք կամ ոչ մի փոփոխութիւն կար մեզնորոտի լրջութիւնը թեթևցնելու համար։

Արմաթրօնկ իր գրքին մէջ Թուրքիոյ բոլոր գործերը, որ Ռէվոլի հրաժաններն են, մեծ և մանր գոյներով կը պատկերացնէ։

«Յոյները տարագրուեցան, հայերը փճացուեցան եւ անհետացան, — կ'ըսէ Արմաթրօնկ, — Թուրքերը հասկցան, Թէ ի՛նչ քանկագին արհեստներ և առևտուրի հարստութիւն կորսնցուցին։

Ռէվոլ յաղթութեան պահուն գլուխը չկորնցուց և Օսմանի կայսրութեան մը երազին եռանկ չթալեց։ Արաբիան, Միջագետքը, Գաղեսթինը եւ Սիւրիան իր բռիտին Թողելով՝ ան Թուրքիոյ յառուկ սահմանը, քիւրտերն ալ ջարդելով և հպատակեցնելով՝ իրեն յատուկ երկրին մէջ պարփակուեցաւ։ Յաղթեց, բայց Լիքերքինի պէս պէտք է ինքն ալ հարցնէ Թէ ի՞նչ օգուտ ե՞ղաւ այս երեւելի յաղթանակէն։

Ռէվոլ կարևոր դէմք մրն է։ Իր հրապարակները գինքը կապկելու կ'աշխատին բլլայ լատինական գիրեր սորվելու, բլլայ ուրիշ բաներու մէջ։ Ընդդիմադիրներն ալ սորվեցան, Թէ Ռէվոլը քննագատել մինչև իսկ Ազգային Ժողովի մէջ կախուիլ կը նշանակէ։ Իր ամենէն մեծերիս բարկացին իսկ իր բարկութեան զոհ գնաց։

Արիճ պէյի կախուիլը հեռևեալ կերպով կը նկարագրէ Արմաթրօնկ.—

«Ոգեղին նստած կը ծխէր, երբ մահվիճակ Թուրքերը բերին ստորագրելու համար։ Միկարէքր մոխրամանի եզրը դրաւ, Թուրքը ձեռք տուաւ եւ ստորագրեց սովորական Թուրքի մը պէս, առանց որևէ փոփոխութիւն ունենալու իր երեսին վրայ և միւս Թուրքերուն անցաւ։ Այն գիշերուան դէպքերը որևէ բարբարոս երկրի մը մէջ անգամ յուզման եւ սարսափի պատճառ պիտի ըլլային։ Բայց Ենկիւրիի մէջ, երբ 11 հատ կախաղանի եռոփայտերու վրայ 11 հատ ճերմակ չափիկ հագած մարդիկ կը տատանէին լիւքս լամբարներու լոյսին տակ, անդին Ջանքայա քէմալի մէջ պաշտօնական պարահանդէս մը սարքուած էր Հալիի հրամանով։

«Ռէվոլ ժամենայաւ տրամադրութեան տակը կը պարէր, կը խմէր, կը խմցնէր։ Ամէն ոք պէտք է պարէ, պարեցէք», — կը պոռար։ Սրահի օդը մթնցած էր մուխով և օդիի հոտովը։

Վերջու կիներ աչխատեցան այս տարօրինակ մարդը ինքնիրմէն ազատելու։

Բայց չյաջողեցան։ Նախ՝ Ֆիքրիյէ անունով փափուկ, հանդարտ, զգայուն Քրքուհի մը, ճերմակ ձուաձև երեսով, սև աչքերով, երկայն Քարքիչեով տարօրինակ զնկերուհի մը եղաւ այդ դաժան, վայրագ, գինով մարդուն։ Անոր ծառայել, բոլոր կարօտութիւններուն հոգ տանիլ կ'աշխատէր, բայց ի փոխարէն պաղ վերաբերում կը ընդունէր։ Ֆիքրիյէն աւելի կը սիրէր զայն արեւելեան ոգիով ու ժամանութիւնով։ Իր միակ բաղձանքն էր անոր աչքին տակը պահել, որ վրան կոխէ և անցնի։ Բայց մերժուեցաւ։ Օրին մէկը Ռէվոլի տունէն վար ձորի մը մէջ դիանուեցաւ գանուեցաւ։ Ֆիքրիյէ գընկովի մը վերջ տուած էր իր կեանքին։

Երկրորդ կինն էր՝ Լաթիֆէ, Իզմիրի մեծ վաճառականի մը աղջիկը։ Գեղեցիկ, երիտասարդ, նրբացած, զարգացած, եւրոպականացած աղջիկ մը, որ պաշտօնական ամուսնութեան վրայ պնդեց։ Բայց Ռէվոլ այնչափ սահմանափակուած չէր կրնար ընդունիլ և գրչի հարուածով մը լուծեց այս կապն ալ։ Ռէվոլ զաւակ չունի և օդին մէջ է իր հաստատած թափառութիւնը։

Անգամ մը վեց օր չարունակ Ազգային Ժողովի ամբիոնէն մեր ձայնը խօսեցաւ։ Իր գործունէութեան հաչիւնն էր եւ իրեն օգնողներու քննադատութիւնը։ Ոչ մի զաւարթ խօսք կամ ոչ մի փոփոխութիւն կար մեզնորոտի լրջութիւնը թեթևցնելու համար։

Արմաթրօնկ իր գրքին մէջ Թուրքիոյ բոլոր գործերը, որ Ռէվոլի հրաժաններն են, մեծ և մանր գոյներով կը պատկերացնէ։

«Յոյները տարագրուեցան, հայերը փճացուեցան եւ անհետացան, — կ'ըսէ Արմաթրօնկ, — Թուրքերը հասկցան, Թէ ի՛նչ քանկագին արհեստներ և առևտուրի հարստութիւն կորսնցուցին։

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ԿԱԶՄԷ ՍԻՒՐԻՈՅ ՆՈՐ ԴԱՒԼԻՃԸ

ՅՈՒՅԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Երկուշաբթի կէսօրէ առաջ, Հանրապետութեան Նախագահը ընդունեց այցելութիւնը երեսփոխաններու եւ պատասխանատուներու։ Անոնց մեկնումէն վերջ, Ն. Վսեմութիւնը տեսակցութիւն ունեցաւ պրն. Վիպէրի հետ, ուր ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Ձեմիլ Մէհտ պէյ։ Պրն. Վիպէր իր վերջ մեկնեցաւ, եւ Ձեմիլ պէյ մնաց հանր. նախագահին մօտ։

Յարդ տագնապի լուծման մասին ոչ մէկ որոշ լուր կայ։ Երկ խազախս ժամանեցին նաեւ պ. պ. Հէյլօ եւ Շօվէյ։ Կրնայ թէ պրն. Բոնսօ եւս պիտի հասնի այսօր։ Կը կարծուի որ այս ժամանումները նպաստակ ունին լուծման ձեւ մը գտնելու նախարարական ներկայ տագնապին։

Վարչապետ Հազզր պէյ Ազմ իրեն դիմող լրագրողներուն յայտարարած է որ դաւիլեի տագնապին լուծումը կամ վերակազմութիւնը երբ պիտի բլլայ յայտնի չէ։ Նոյն իսկ ան յայտնած է որ չգիտեր նաեւ թէ ո՛վ պիտի կազմէ նոր դաւիլեր։

Այսու հանդերձ որոշ է որ այսօր կամ վաղը անպատճառ լուծում մը պիտի գտնուի, ըանի որ երեսփոխանական ժողովը պիտի գումարուի Հինգշաբթի օր։

Ազգայնականները նոր յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որմէ կը հասկըցուի որ ներին տարաձայնութիւններ չունին եւ հասած կը մնան իրենց որոշումներուն վրայ։ Յայտարարութիւնը կը հրաւիրէ ժողովուրդը պատասխանելու իրենց իրաւունքները։

Ուրբաթ եւ Շաբաթ օրուան ցոյցերու առթիւ ձերբակալուածներու դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ եւ մէկ հոգի 9 ամսուան, մէկ՝ 6 ամսուան եւ մօտ 10 հոգի ալ մէկ ամիսեն մինչեւ մէկ Շաբաթ բանտարկութեան վճիռ սեպուան։

Քաղաքի մէջ զանազան բսի բաւներ օրուան կրնեն, որոնց հանձայն իբր թէ Հանր. Նախագահը առաջարկած է ձեմիլ Մէհտ պէյին կազմելու նոր դաւիլեր, պայմանաւ որ նախարարներու կեսը չափաւորականներէ առնուի։ Բայց կրսեն թէ ձեմիլ պէյ պայմանը դրած է Սիւրիական Միութեան սկզբունքին պատասխանութիւնը։ Ազգայնականները որոշած են ծարուցակել իրենց պոյքօքը, մինչեւ որ բարձր Գօմիսէրութեան կողմէ պատասխանական յայտարարութիւն մը չհրատարակուի Միութեան գաղափարի պատասխանութեան օրէրը։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿԻՊՐՈՍԷՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Մայրաքաղաքին փողոցները կ'ընդլայնուին, միջնադարեան և Բրքական իրենց նեղ և ոգեղձեւերէն ազատագրուելով։ Անոնց մէջ հիմա փոշիի և եղիկի տեղ կուպրն է որ կ'իյնէ։ Ցնքարակաղ յոյսեր, ջուերը, քաղաքին չորս բոլորը, հրապարակներու վրայ։ Հանրային նորաձև պարտէզներ։ Բազքական, ընկերային ապահովութիւններ օրինակելի։ Ժողովուրդը երթալով կը կրթուի, կ'ենթարկանայ ծաղոգով և ոգիով։ Նիկոսիան ունի հայերէն, անգլերէն, յունարէն, Բրքերէն և Ֆրանսերէն գիրքերով բաւական ճոխ մատենադարան մը։ Մեր գիրքերէն կ'արժէ յիշել Բագրատունիի «Հայկ Դիւցազն», «Դրախտ կորուսեալ (Թարգմ.), Ալիշանի «Նուագք»ները, Պէշիկթաշլեանի գործերը, Ակնունիի «Կովկասեան Վէրքերդ», Կեսարի «Գաղիան» (Թարգմ.) Լիւիի «Հայաստանի վրայ ուսումնասիրութիւն մը, Մերենցի «Երկունքդ», Մաթեմաթիքի գիրք մը, և Հայաստանի վրայ խօսող բազմաթիւ ֆրանսերէն, անգլերէն գիրքեր։

Ունի յունական ճարտարապետութեամբ չինուած քանգարան մը ուր ամփոփուած են կիպրոսի պեղումներէն գտնուած բոլոր Ասորաբաբելական, Փիւնիկեան, Գարակական, Եգիպտական Սելեւկեան, Հռովմէական, Բիւզանդական և միջնադարեան հնութիւններու արձաններ, սափորներ, զէնքեր, զարդեր, գերեզմաններ ևլն։ Քանգարանը ունի նաեւ կոկիկ մատենադարան մը ուր կարելի է գտնել կիպրոսի վրայ ուսումնասիրական ընդարձակ հատորներ։ Նիկոսիան ունի ասորական, յարձրգոյն և մանգիտական վարժարաններ։ Ունի իր ամառնային և ձմեռնային թատրոնները, համերգասրահ մը, մարզարան մը, ակումբներ, խաղավայրերն մարզանքի։ Ունի իր Լիւնա—Բառք սրճարանները, որ վերջերս չինուեցաւ և գեղեցիկ է, ներսպական ձեւով, ճաշկով։ Նիկոսիոյ մէջ է Լուսինեաններէն չինուած Այա—Սոֆիա, Փարիզի Notre Dameի ոճով, Ս. Կատարինայի եկեղեցին և այլ շատեր, նաեւ Հայոց հին Ս. Խաչ մատուռ, Լուսինեաններու պալատին մնացորդները։ Հոս ամէն մէկ քար կը խօսի ձեզի բան մը անցեալէն, պատմութենէն։ Դեռ բազմաթիւ հին տուներու վրայ կը կարդաք միջնադարեան արձանագրութիւններ, Լատինեան և Կիլիկիան տուիծներով նկարազարդուած։ Հայերը Ռուբինեանց և Լուսինեանց օրերէն ունեցեր են հոս պատրիարքական թեմ, վանքեր, հայկական բնակչութեամբ շատ մը գիւղեր։ Մեր Լեւոն մեծ արքային ժամանակ կիպրոսը վաճառականական և քաղաքական կապերով կապուած էր Կիլիկիոյ հետ։ Գտնուած են այս կղզիէն շատ մը հայկ. դրամներ։ Հոս է ապրած մեր Հեթում պատմիչը որու բնակած սենեակին տեղը ցոյց կուտան ձեզ դեռ։ Սեբաստացի Մխիթարը, Մերենցը, Արմէն Կարօն և ուրիշ նշանաւոր ազգէ մեր գրաններ այստեղ են բնակած ատեն մը։ Մեր վերջին քաղաւորը Լեւոն Ձրդ այս կղզիէն մեկնեցաւ կիլիկիոյ գահուն վրայ բազմելու եւ յետոյ Փարիզի մէջ մարգիր մեռնելու համար։

Մեր հայրենակիցներուն թիւը հիմա մոտաւոր նիկոսիոյ մէջ կը մօտենայ 2500ի։ Անոնք կ'ապրին շատ խաղաղ կեանք մը, ազատ ձեւրումի մասնչէն։ կը գրաւին վաճառականութեամբ, արհեստներով։ Հրապարակի վրայ ունին լաւ խանութներ, վաճառատուներ։ Մանկոյեան և Աւետիսեան եղբայրները լաւ եւ ծանօթ լուսանկարիչներ են արդէն։ Ունին լուսնկարչական թղթուրեան, Մատրաեան, Կիրակոսեան որոնք իրենց արհեստին մէջ անուն ունին։ Կառավարական բարձր պաշտօններու մէջ Գէորգեան, Լեւոնեան, Վահրամ Թունդայեան և ուրիշներ յարգուած են և հմայրաւ չահած։

Ունին Ազգ. Մելիքեան կրթարանը, որ 1898 թուականէ ի վեր հմայրաւ մատենադարանով, Ակումբին մէջ կարելի է գտնել բոլոր հայերէն օրաթերթերն ու

չին խօսուն սինեմաները, Քառոնները, ակումբները, խաղավայրերն մարզանքի։ Ունի իր Լիւնա—Բառք սրճարանները, որ վերջերս չինուեցաւ և գեղեցիկ է, ներսպական ձեւով, ճաշկով։ Նիկոսիոյ մէջ է Լուսինեաններէն չինուած Այա—Սոֆիա, Փարիզի Notre Dameի ոճով, Ս. Կատարինայի եկեղեցին և այլ շատեր, նաեւ Հայոց հին Ս. Խաչ մատուռ, Լուսինեաններու պալատին մնացորդները։ Հոս ամէն մէկ քար կը խօսի ձեզի բան մը անցեալէն, պատմութենէն։ Դեռ բազմաթիւ հին տուներու վրայ կը կարդաք միջնադարեան արձանագրութիւններ, Լատինեան և Կիլիկիան տուիծներով նկարազարդուած։ Հայերը Ռուբինեանց և Լուսինեանց օրերէն ունեցեր են հոս պատրիարքական թեմ, վանքեր, հայկական բնակչութեամբ շատ մը գիւղեր։ Մեր Լեւոն մեծ արքային ժամանակ կիպրոսը վաճառականական և քաղաքական կապերով կապուած էր Կիլիկիոյ հետ։ Գտնուած են այս կղզիէն շատ մը հայկ. դրամներ։ Հոս է ապրած մեր Հեթում պատմիչը որու բնակած սենեակին տեղը ցոյց կուտան ձեզ դեռ։ Սեբաստացի Մխիթարը, Մերենցը, Արմէն Կարօն և ուրիշ նշանաւոր ազգէ մեր գրաններ այստեղ են բնակած ատեն մը։ Մեր վերջին քաղաւորը Լեւոն Ձրդ այս կղզիէն մեկնեցաւ կիլիկիոյ գահուն վրայ բազմելու եւ յետոյ Փարիզի մէջ մարգիր մեռնելու համար։

Մեր հայրենակիցներուն թիւը հիմա մոտաւոր նիկոսիոյ մէջ կը մօտենայ 2500ի։ Անոնք կ'ապրին շատ խաղաղ կեանք մը, ազատ ձեւրումի մասնչէն։ կը գրաւին վաճառականութեամբ, արհեստներով։ Հրապարակի վրայ ունին լաւ խանութներ, վաճառատուներ։ Մանկոյեան և Աւետիսեան եղբայրները լաւ եւ ծանօթ լուսանկարիչներ են արդէն։ Ունին լուսնկարչական թղթուրեան, Մատրաեան, Կիրակոսեան որոնք իրենց արհեստին մէջ անուն ունին։ Կառավարական բարձր պաշտօններու մէջ Գէորգեան, Լեւոնեան, Վահրամ Թունդայեան և ուրիշներ յարգուած են և հմայրաւ չահած։

Ունին Ազգ. Մելիքեան կրթարանը, որ 1898 թուականէ ի վեր հմայրաւ մատենադարանով, Ակումբին մէջ կարելի է գտնել բոլոր հայերէն օրաթերթերն ու

«Հարէմը կրնայ առանձնութիւն մը եղած բլլալ, բայց գոնէ ընտանեկան յարկ մրն էր, ոչ թէ քէֆլեկան ապարէ մը։ Ձէրը կրնար գրասէրի վրայ գլխարկներու տպաւորութիւնը չթողուլ, բայց գոնէ իրենց գլուխներուն կը յարմարէր եւ այն գեղեցիկ սեսարանի մը նրմանը էր։ Սուլթաններ կրնային արհեստի եղած բլլալ, ինչպէս որ ինքը Ռէվոլն է, բայց գոնէ նրլորդ կեդրոն մրն էր եւ յաջորդ մր կը պարարտաչէր։ Սեպնեք Թէ իսլամութիւնը իր սինարէներով եւ բարձրաձայն սգոթքի հրաւէրներով պարտնք մը, ինքնախօսքն Թիւն մրն էր, բայց գոնէ իր մէջն ունէր Ալլահը։

(«Հ») ՏՕՔԹ. Ա. ՆԱՓԱՇԵԱՆ

ԿԱՐԴԱՑԻՔ

Հրդ. էջի վրայ

ՄԵՐ ՍԻՆԷՄԱՑԻ ՔՐՈՆԻԿՆԵՐԸ

ՊՈՍՏԱՆ

Թ. Ա. ԱԶՆԱՎՈՒՐ

ԱՍՏՂԱՀՈՒՅՔԸ

(Շար.)

Ա. ՍԱՐՅԱՆԻՆ

Ֆրանսերենից

Ա

Ֆրանսիայի հարավում, Պրովանսի ծովեզերքին, Մարսել քաղաքից ոչ հեռու, Ռոնա գետի ձախ ափին, ամայի մի տեղում, ցած ու բարձր ժայռերի միջև, կանգնած էր մի հին, ամրակուռ, բայց ներսից ավերակ դարձած ամրոց: Ամրոցի պատերը, որոնք ժամանակի ընթացքում ծածկվել էին մամռով ու վայրի խոտերով, ահռելի քարերից էին շինված: Ամրոցի մոտ ոչ մի տուն չկար, ոչ մի ծխնելույզ չէր ծխում, ոչ մի շուն չէր հաչում: Ամրոցի շուրջը ամայություն էր տիրում, ինչպես անապատում:

Ամրոցի ներսում, ավերակների մեջ, մի քանի հոգի էին ապրում: Նրանք ամրոցի ամենից քիչ ավերված մասում էին հաստատվել: Այդ մասում կային մի քանի սենյակներ, որոնց առաստաղները դեռ կանգուն էին, և որոնց պատուհանները դեռ ապակիներ ունեին: Այդ սենյակներում էին ապրում ամրոցի տերերը՝ Մոնտեկրիստոյի կոմսը, նրա կինը՝ կոմսուհի Մերսեդեսը, և նրանց որդին՝ Էդմոնդը:

Կոմսը ծնվել էր 1778 թվականին: Նա ծնվել էր հարուստ ընտանիքում, և իր հայրենի քաղաքում՝ Մարսելում, մեծ հարգանք էր վայելում: Նա ամուսնացել էր 1796 թվականին, իր հարազատ քաղաքում, մի հարուստ առևտրականի աղջկա՝ Մերսեդեսի հետ, որը նրան շատ էր սիրում: Նրանք ունեին մեկ որդի՝ Էդմոնդը, որը ծնվել էր 1797 թվականին:

Կոմսը ծառայել էր նավատորմում, և 1815 թվականին հասել էր նավապետի աստիճանի: Նա հրամանատարություն էր անում «Ֆարաոն» անունով մի նավի, որը Մարսելից ուղևորվում էր Ալեքսանդրիա, Ալեքսանդրիայից՝ Սմյուռնիա, և Սմյուռնիայից՝ Մարսել: Նավի վրա կային քսանչորս հրացաններ, և հիսունհինգ նավաստիներ:

Կոմսը սիրում էր իր նավը, իր ծառայությունը, և իր ընտանիքը: Նա ուրախ կյանք էր վարում, և ոչ ոք չէր կասկածում, որ նա երջանիկ չէ:

Բայց 1815 թվականի փետրվարի 24-ին, երբ «Ֆարաոն» նավը մտավ Մարսելի նավահանգիստը, կոմսը ստիպված եղավ հրաժարվել իր նավապետի պաշտոնից, և իր ընտանիքի հետ մնալ Մարսելում:

Ինչո՞ւ կոմսը հրաժարվեց իր պաշտոնից: Ինչո՞ւ նա չցանկացավ ավելի երկար ծառայել իր սիրելի նավի վրա: Ինչո՞ւ նա չուզեց ավելի երկար ապրել իր սիրելի ծովի ալիքների վրա:

Դրա պատճառը մի սարսափելի դեպք էր, որ տեղի էր ունեցել «Ֆարաոն» նավի վրա, նրա վերադարձի ճանապարհին:

Նավը մեկնել էր Սմյուռնիայից, և գնում էր Մարսել: Նավի վրա կային հիսունհինգ նավաստիներ, և քսանչորս հրացաններ: Նավը գտնվում էր Միջերկրական ծովի արևելյան մասում, Կրետե կղզուց ոչ հեռու:

Մի գիշեր, երբ նավի վրա ամենքը քնած էին, և միայն նավապետը՝ կոմսը, և նավաստիներից մի քանիսը արթուն էին, նավի վրա մի սարսափելի աղմուկ լսվեց: Նավաստիները վազեցին տեսնելու, թե ինչ է պատահել: Նրանք տեսան, որ նավի ներքևի մասում, ուր պահվում էին նավի ուղևորների ապրանքները, մեծ անցք է բացվել, և ջուրը ներս է խուժում:

Նավապետը հրամայեց անմիջապես անցքը գտնել և փակել: Նավաստիները սկսեցին որոնել, և շուտով գտան անցքը: Անցքը մեծ էր, և նավաստիները չկարողացան փակել: Նավապետը հրամայեց նավը դեպի ափ տանել, որպեսզի նավը չխորտակվի, և ուղևորների ապրանքները չկորչեն:

Նավը մոտեցավ ափին, և նավաստիները սկսեցին դուրս հանել ուղևորների ապրանքները: Ուղևորները ապրանքների մեծ մասը ազատեցին, բայց մի քանի տոպրակ ապրանք ջրի տակ մնաց, և կորավ:

Նավապետը, որ կոմսը էր, շատ տխրեց այդ դեպքի համար: Նա գիտեր, որ ինքը մեղավոր չէ, բայց գիտեր նաև, որ ուղևորները կարող են նրան մեղադրել, և կասկածել, որ նա գողացել է նրանց ապրանքները: Նա գիտեր նաև, որ ուղևորները կարող են նրան դատի տալ, և նրանից փոխհատուցում պահանջել:

Նա որոշեց հրաժարվել իր պաշտոնից, և ընտանիքի հետ մնալ Մարսելում: Նա կարծում էր, որ այդպես ավելի լավ կլինի, և որ ինքը ավելի հանգիստ կապրի:

Նավը հասավ Մարսել, և կոմսը իջավ ափ: Նա գնաց իր տունը, և պատմեց կնոջը և որդուն այն, ինչ որ պատահել էր նավի վրա: Նրանք շատ տխրեցին, բայց ոչինչ չկարողացան անել:

Կոմսը հրաժարական տվեց իր պաշտոնից, և այլևս չվերադարձավ ծովը: Նա մնաց Մարսելում, և սկսեց ապրել իր ընտանիքի հետ:

Բայց նա միշտ տխուր էր, և միշտ մտածում էր այն մասին, որ կորցրել էր իր սիրելի նավը, և իր սիրելի ծովը:

Էդմոնդը մեծացավ, և դարձավ գեղեցիկ երիտասարդ: Նա սիրում էր ծովը, և միշտ երազում էր նավերի մասին: Նա ուզում էր նավաստի դառնալ, և հետևել հոր հետքերով:

Բայց հայրը չէր ուզում, որ որդին նավաստի դառնա: Նա ուզում էր, որ որդին ուրիշ մասնագիտություն ընտրի, և ապրի ցամաքի վրա:

Էդմոնդը չհնազանդվեց հորը, և 1830 թվականին նավաստի դարձավ: Նա նավ նստեց, և գնաց Ալեքսանդրիա:

Կոմսը շատ տխրեց, երբ իմացավ, որ որդին նավաստի է դարձել: Նա գիտեր, որ նավաստիի կյանքը դժվար է, և շատ վտանգներով լի: Նա գիտեր նաև, որ նավաստիները շատ քիչ են վաստակում, և շատ աղքատ են ապրում:

Կոմսը նամակներ գրեց որդուն, և խնդրեց, որ նա հրաժարվի նավաստի դառնալուց, և վերադառնա Մարսել: Բայց Էդմոնդը չհնազանդվեց հորը, և շարունակեց նավաստի մնալ:

Կոմսը տխրեց, և սկսեց հիվանդանալ: Նա հիվանդացավ թոքերի հիվանդությամբ, և 1831 թվականի գարնանը մահացավ: Նա թաղվեց Մարսելի գերեզմանատանը, և նրա գերեզմանի վրա դրվեց մարմարյա խաչ:

Կոմսուհի Մերսեդեսը մնաց միայնակ: Նա ապրում էր իր տանը, և շատ էր տխրում: Նա միշտ մտածում էր իր ամուսնու և որդու մասին: Նա գիտեր, որ որդին նավաստի է, և որ նա հեռու է ցամաքից, և ապրում է ծովի վրա:

Կոմսուհին շատ էր ուզում տեսնել որդուն, և խնդրեց նրան, որ վերադառնա Մարսել: Բայց Էդմոնդը չէր կարող գալ, որովհետև նավը հեռու էր ցամաքից, և նավաստիները չէին կարող նավը թողնել:

Կոմսուհին շատ էր տխրում, և միշտ լաց էր լինում: Նա ուզում էր տեսնել որդուն, և գրեց նրան, որ գա Մարսել: Բայց Էդմոնդը չկարողացավ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ամպեր Ամերիկայի երկիրներին վրայ

ՏՕԼԱՐԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Անգլիա կը զարնուրի դրամական տագնապէ մը որ կը դժուարացնէ Վաշինկթընի բանակցութիւնները

Վաշինկթընէն 22 ապրիլ.— Ներկայիս դրամատնային յանձնախումբը ընդունեց չափազանց Քղթադրամ հրապարակ հանելու վերաբերեալ «հողամշակութեան օրինագծին» բարեփոխումը, որ կը պարունակէ Թղթադրամի յաւելում նախագահ Րուզվէլթի ծրագիրը։ Բարեփոխութեան օրինագիծը ներկայացուցչութեան խորհուրդին։

Լոնտոնի վախը

Լոնտոն 22 ապրիլ.— Շանժի սաստիկ ելեւէջները բոլորովին անելի մատնեց «Սթօք Էքսչէնճ»ի գործունէութիւնը եւ ոսկեհանքերու արժեթուղթերուն վաճառումը ծանրացաւ այս վերջին գինին բարձրացման հետեւանքով։

Հրապարակի ուշադրութիւնը կեդրոնացած է ներկայիս Ֆրանքին վրայ, որը 87 ու կէսէն 89 ու կէս անցաւ, որովհետեւ կը նկատուի թէ Ֆրանքը առաջին տեղը պիտի գրաւէ ոսկի չափանիշի վրայ հիմնուած դրամներու խումբին։

Գալով Վաշինկթընի խօսակցութեանց, ամէն ոք համաձայն է ընդունելու համար թէ, դրամական անկայունութեան միջոցին առաւտր. կացութեանց մասին խօսիլը հաւասար պիտի ըլլար՝ հարց մը լուծել ուզելու՝ առանց անոր կարեւոր տուեալները ճանչնալու, արդ կարելի է հետեւցնել թէ որքան պ. Րուզվէլթի որոշումը կը դժուարացնէ Վաշինկթընի խօսակցութեանց մասնակցող պատուիրակներու պաշտօնը։

Ասոր դիմաց աւելի կը չեշտուի միջազգային ընդարձակ հողի վրայ, շուտով դրամական վիճաբանութիւն մը բանալու անհաժնշտութիւնը. դրամներու համապատասխան արժէքներ հաստատելու գաղափարը գետին կը շահի Անգլիոյ մէջ։

Ոսկի չափանիշին հաւատարիմ

Փարիզ 22 ապրիլ.— Երէտեան նախարարի, փորձագէտներու եւ. Ֆրանս. դրամատան կառավարիչին միջեւ տեղի ունեցող ժողովէ մը յետոյ, հաւասարի աղբիւրէ մը կը տեղեկացուի թէ Ֆրանսան վճռած է պահել ոսկի չափանիշը եւ մաքսային սակերը բարձրացնելով պիտի պայքարի Ամերիկայի առեւտր. հաւանական արշաւանքին դէմ։

Գրիւսէլ 22 ապրիլ.— Պաշտօնապէս կը զեկուցուի թէ Պելճիքան չպիտի լքէ ոսկի չափանիշը

Պ. Տալատիէ կը տեսակցի Պ. Նորմանի Տէյվիսի հետ

Փարիզ 22 Ապրիլ.— Իրենց տեսակցութեան ընթացքին, պ.պ. Էտուար Տալատիէ եւ Նորման Տէյվիս մանրամասնօրէն քննեցին Զինաթափութեան Խորհրդաժողովին վերաբացման պարագաները։ Անոնք մասնաւորաբար ուշադրութիւն դարձուցին գործնականապէս հարցերուն եւ մտեցման որոշ հիմնական հարցերուն։ Իրենց խօսակցութեան միջոցին երկու պետական անձնաւորութիւնները պատասխաններ միայն յիշեցին նախագահ Ռուզվէլթի որոշումին յարուցած հարցերը։

Փէյիի Ճափոնական սպառնալիքին տակ

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ՊԻՏԻ ԴԱԴՐԻ՝ ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՏ ԴՐԱՑԻ ԸԼԼԱԼԷ

Լոնտոն 21 ապրիլ.— Զինաստանէն եկող հեռագրայուրերը ցոյց կուտան թէ ճափոնական բանակը յաջղած է Լաթիղսինի մօտ Լիւանը անցնել եւ թէ Փէյփինկի եւ Թիէնցինի անկումը մօտալուտ է։

Ճափոնի կը վերագրուի թէ մտադիր է ներկայիս Մանչուքօի պետ Զինաստանի Նախկին կայսրը Փէյփինկ բերել եւ զայն տեղ հիւսիսային Զինաստանի կայսր հռչակել։

Ճափոնական օդային տորմիղին կատարած բազմաթիւ արշաւանքին հետեւանքով բոլորովին բարոյալքուած է չինական բանակը եւ ներկայիս կազմալուծուելու վրայ է։

Պատերազմական վիճակ հրատարակուած է Փէյփինկի եւ Թիէնցինի բնակչութիւնը խուճապի մատնուած է։

Փէյփինկի հին պատնէշներուն վրայ թնդանօթներ զետեղուած են սաւառնակները ռմբակոծելու համար. պատրաստութիւններ կը տեսնուին հակառակորդը Շանկհայ փոխադրուելու դիտաւորութեամբ։ Դիտական գործիքներու մեծագոյն մասը արդէն ճամբայ հանուած է։

Ճափոնի դիւանագէտները

Նանքին 20 ապրիլ.— Չինական պաշտօնական շրջանակները կը նախատեսեն թէ ճափոնցիք, Փէյփինկը գրաւելէն վերջ, պիտի արշաւեն Մոնկոլիոյ շրջանի բանալին նկատուող Քալկանի վրայ ուայսպէսով պիտի խզեն Զինաստանի եւ Խ. Ռուսիոյ ուղղակի յարաբերութիւնները։

Հունկէնպէրկ Հիթլէրի դէմ

Ազգայնականները կը վախնան նպիտներու յեղափոխական ծրագիրէն

Պերլին 20 Ապրիլ.— Ոտոյ դժգոհութիւն կը տիրէ Հիթլէրի դասլիճեն մէջ։

Առջի երեկոյ պ. Հունկենպէրկի զգայացուցիչ յայտարարութիւններ աւելի կատեղութեան նպիտներու մէջ կը սաստկացնեն մը կը սպառնան անով որ իսկ նախապէս տեսակցութիւն ունեցած էր նպիտական Ֆօն Հինճենպուրկի հետ։

Հրապարակաւ յիշեցնելով վարչապետ Հիթլէրին թէ ոյազօր իսկ անոր օրհներ նպիտներ դասլիճեի կազմով միայն ի զօրու է պ.Հինճենպուրկ աւելի եւս ծանրացուց բազմական մթնոլորտը։

Նպիտներու կամակատարութիւնը կը մատնուի գերման ազգայնականները որոնք կ'ըսեն թէ Հիթլէրեաններ ընկերվարական բնոյթ կուտան ազգայնական հանգամանք ունեցող յեղափոխութեան։

Իր կողմէ Հիթլէր գիտնալով նախարարական տագնապի մը ծանր հետեւանքներ կը ջանայ խուսափիլ բացուած պայմարէն. այդպիսի պայմար մը պիտի սպանէր Բայխի նախագահը, որուն ամբողջապես հաւատարիմ կը մնայ ազգային ընկերվարական Հիթլէրեան փորձութենէն հետու եղող բանակը։

պրն. Վենիզէլոս ցպասած է Փալասթիրասի փախուստին

Աթէնք.— Ներքին Նախարար պ. Բալիս յայտարարեց թէ Զօր. Փալասթիրասի փախուստի կազմակերպումին իբրև պատասխանատու կը նկատէ պրն. Վենիզէլոսը։

Փ. Մախոճալտ Վաշինկթօն հասաւ

Վաշինկթօն 22 ապրիլ.— Փ. Մախոճալտ իր հետեւորդներով, օդակառոյ հասաւ Վաշինկթօն։

Կայարանէն դիմաւորուեցան պետական քարտուղար Հիւլի կողմէ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱՀԱՏԱԿԱԳ ՏՕՆԸ

Նահատակաց ծօնին առթիւ, ացած կիրակի օր, հանդիսաւոր պատարագ եւ եկեղեցական արարողութիւններ տեղի ունեցան Ս. Նշան եկեղեցւոյ մէջ։ Խուռներամ բազմութիւն մը լեցուած էր եկեղեցին ներս եւ դուրս։ Որուան պատարագիչն էր Վեհափառ Բարգէն Արքեպիսկոպոս, որ մեկ ժամէ աւելի տեւող հոգեւոր ճոխ արարողութեան ընթացքին ամէն սրբութիւններ ու նշանակութիւններ եւ գեղեցիկ համարներ յիշեց Ս. գիրքէն։

Համաձայն կարգադրութեան, ամէն անգամ որ կոնդակի մը, Լիբանանի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ մասնաւոր արարողութիւններ տեղի ունեցած են Նահատակաց ծօնին առթիւ։ Ազգային վարժարաններ փակ են մնացած։ Թրիբոլիի թաղական խորհուրդի նախաձեռնութեամբ, կիրակի օր ճաշկերոյթ մը տրուեցաւ Ազգային վարժարանին մէջ։ Եղած են բանախօսութիւններ երգեր եւ արտասանութիւններ։

ՀԱՑ ԿԱԹ. ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՏԵՂ. ԵՒ ՀՈՎ. ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻՉԱՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ըստ ընկեր սովորութեան, ամէն տարի Նոր Կիրակիին, Պէյրութ թէ Հայ Կաթոլիկ եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր պատարագ եւ քարոզ կ'ունենան, ուր ներկայ կ'ըլլան նաեւ Բարձր Գօմիսէրի, հաճապետութեան ներկայացուցիչները։

Ացած կիրակի օր, այդ առթիւ պատարագեց Հայ Կաթ. Պատրիարքական Ընդհանուր փոխանորդ Արհ. Նագլեան եպիսկոպոս եւ Պ. Իւվկենեանի զեկավարութեամբ բոլոր երգեցողութիւնները երգուեցան քառաձայն։ Բարձր Գօմիսէրի կողմէ Լիբանանի պատուիրակ Պ. Օպուան եւ հաճապետութեան ներկայացուցիչ կոլմէ Էմիր Ձհմիլ Շհհապ ներկայ գրեցուեցան։ Ներկայ էին նաեւ ամիրայի եւ բնդհ. հրամանատարի ներկայացուցիչները։

Ցաւարտ պատարագի, հիւրերը առաջնորդուեցան պատրիարքարանի սրահը, ուր հիւրասիրուեցան ծամբանիայով եւ կարկանդակով։ Նագլեան Սրբազան խրճամուած ճառ մը կարդալով երախտագիտութիւն յայտնեց հովանաւոր եւ տեղական կառավարութեանց որոնք հայ ժողովուրդին հանդէպ ամէն հոգածութիւն եւ խնամք ցոյց կ'ունան։

Պր. Օպուան փոխադարձելով Գեր. Նագլեանի ճառը. տեսեց Ֆրանսայի հաստակրաճք հայերու հանդէպ։

ԿԵՂՄ ՊԱՆՏՐՕԼՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Ոճրագործ Ասեաներ ճնշեց կեղծ պաճարօլներու հարցը։ Ծակոտ Ուճեան կ'ամբաստանուի իբրեւ զանոնք օթնող իսկ Սուսուճ Մախուլ եւ Սամար, անոր մեղսակիցը, իբրեւ զանոնք հրապարակի վրայ ծօդ։

Ընդհանուր Դատախազը կը պահանջէ երկու ամբաստանեալներ պատժել։ Ենդիրը յետաձգուած է մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ։

Պ. ԱՒԵՏԻՔ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Լա Սիրի» իր երեկուան թիւով կը գրէ.

Պէյրութի հայերը, ամսոյս 22ին, կիրակի կէսօրէ յետոյ պատկառելի եւ վեհաւուճ յուղարկաւորութիւն մը կատարեցին ի պատիւ հանգուցեալ Աւետիք Սահակեանին, Սովիէթական գրաւումէն առաջ նախագահը Հայկական Հանրապետութեան Խորհրդարանին, Ծուխ։ Ընտրութեան մասնակցեցան հինգ հազարէ աւելի անձեր, որոնց մէջ կային նաեւ Լիբանանի եւ Սիւրիոյ ներուներէն եկած զանազան պատուիրակութիւններ. Սիւրիական խորհրդարանի հայ երեսփոխաններ, ինչպէս նաեւ Մեթր Ազիզ էլ Հաւիմ՝ Հանր. Ընդհանուր Քարտուղարութեան ականաւոր ճախագահը։

Կաթոլիկոսական փոխանորդ Գեր. Եղիճե Կարաճանի Պողոսեանցներուն աղօթքէն յետոյ, հսկայ թափօր Բիւ տը Լարմէ փողոցի եկեղեցիէն ելլելով, Ֆանֆարով ուղղուեցաւ դէպի գերեզմանատուն, կարգապահութիւնն եւ պատուոյ պահակութիւնը կ'ապահովէր Լիբանանեան ոստիկանութիւնը։ Իր պատմութեան մէջ Պէյրութ երբէք չէ տեսած այսքան հոծ բազմութեան մը դագաղի մը՝ հետեւիլը։

Գերեզմանատան մէջ, հայ երիտասարդութեան կողմէ Պ. Արամ Սահակեանի մի քանի ցաւակցական խօսքերէն յետոյ, Խորհրդարանական ընտրութիւն կուսակցութեան կողմէ դամբանական արտասանեց Պ. Ե. Թիւթիւնճեան։ Ան դրուատականը ըրաւ ողբացեալ անձնասցողին, Հայաստանի հանրապետութեան առաջին հաղագիրին, որ կուսակցութեան հին եւ փառաւոր պահակի վերջերուններէն եւ հիմնադիրներէն մէկը եղած էր։

Ս. ԳԷՈՐԳ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԻՋԱԴԷՊԸ Նախատուած է Մարօճի համայնքը

Իբր հետեւանք Զաեկի հիւպատոսային պատարագին եւ իպատոխան Գեր. Մուպարաի Ճառին եւ Հայր Ասեան Ամրի յօդուածներուն, որոնք կը պնդեն թէ, Մարօճի «էլ Պասրա» թերթը կը գրէ.

«Համայնքի համար, կարեւոր այն է որ Ծրանս. եւ Լիբանանեան իսխանութիւններ պատասխանապէս ներկայ գտնուեցան Զաեկի հիւպատոսային պատարագին։

«Համայնքի համար կարեւոր այն է նաեւ որ նոյն համայնքի գլխաւորը արժանի բլլայ հանրային իսխանութեանց յարգանքին...»

Շարժումը Լիբանանի ու Սիւրիոյ ճաւահանգիստներուն մէջ

1933 տարւոյ առաջին եռամսեակին 351 նաւեր հանդիպած են Լիբանանի եւ Սիւրիոյ ճաւահանգիստներ։ Մինչդեռ, նոյն ժամանակամիջոցին, 1932ին հանդիպած են 385 նաւեր, 1930ին 417 նաւեր։

2 ԱՆՊԱՐԿԵՇՏ ԿԻՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏԺՈՒԻՆ

Կենցաղավարութեան վրայ հսկող ոստիկանութիւնը յանկարծակիի բերելով՝ յանցանքի վրայ ձերբակալած է 28 տարեկան Հաճեճ Պէրժա եւ 20 տարեկան Մարգրիթ Դալայճեան անուն երկու կիներ, որոնք կիրակի գիշեր կը ջանային յարաբերութիւն մտակել անցորդներու հետ։ Անոնցմէ մին, Մարգրիթ, վեճերական ախտ վարակուած բլլալով հիւանդանոց փոխադրուած է։

ԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Շուկայի մէջ մարդ մը գեղին կիյնայ

Առջի օր, Սուք Քավիլ օուկայինի մէջ, յանկարծ տեսնուեցաւ որ մարդ մը գեղին իյնկած է եւ կը պոռայ բռնելով իր փորը։ Մարդիկ հաւաքուեցան խոմը եւ ուզեցին հասկնալ անոր տառապելուն պատճառը։

Մարդը լալով բսաւ.

— Սկիսւ օրէ ի վեր անօթի եմ. տես փճուեցի գործ մը, ապահովելու համար չոր հաց մը, սակայն չի կրցայ գտնել. տեսնու դիմեցի, սակայն դարձեալ ապարդիւն։

Հաւաքուող մարդիկ անմիջապես ուտելիք բերին եւ դրաժ տուին տարաբաղդ մարդուն եւ ոտի հանեցին զայն։

* * *

Պիճք Ճիպէլլ գիւղին մէջ. մզկիթի առջեւ մարդ մը մեռած գտնուեցաւ։ Ուր կար քննութիւնեներէ վերջ հասկցուեցաւ որ ան անօթութենէ մեռած է։

ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Դատական խառն Ատեանը կը վճռէ թէ օրինաւոր կերպով չէ դիմուած իրեն

Դատական խառն Ատեանը օրաթ առաւօտ առձակեց իր վճիռը Կալուածոց սպասարկութեան խնդրոյ մասին։

Ատեանը գտած է որ օրինաւոր կերպով չէ դիմուած իրեն։ Մինչ իսի միայն խառն Ատեանի հարցաքննիչ դատաւորին հրամանով կրնայ դատել խնդիրը իրեն փոխանցուած է պարզապես Լիբանանեան ատեանի մէկ դատաւորին կողմէ։ Հետեւաբար ապօրինի է։

Ատեանը պատճառաբանութիւներ կը վերադարձնէ ընդհանուր դատախազութեանս որ եւ է օգտակար պարագաներու համար»։

Նկատելով որ հաւանական նոր ուսումնասիրութիւն մը կրնայ դեռ երկարել ամբաստանեալներու արգելափակումը, Ատեանը կը որոշէ երաշխաւորութեամբ ազատ ձգել զանոնք։

ԽՂձԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ ՍՈՒԳ ՔԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ կէսօրէ յետոյ, D.H.P.ի ոճիրին առջեւ, երեք բեռնակիրներ ծանր տեսակներու երեք հսկայ սնտուկներ բեռցուցած էին ձեռնակարի մը մէջ, որ մեծ դժուարութեամբ կը քաշէին։

Ցանկարծ կառքի անիւներէն մին փողոցի ծակին մէջ խրեցաւ եւ իննկոյ ծանր սնտուկներուն ցած մնաց բեռնակիրներէն մին։

Իր ընկերներն ու դրացի վաճառականներ ցաւով տեսան թէ անոնց մեծ դժուարութեամբ վերցնել սնտուկներ ու անոնց ցակէն հանեցին խեղճ բեռնակիրը, ցրգմուած վիճակի մէջ ու զայն D. H. P.ի կեդրոնը, ուրկէ առաջին խնամքներ բսանալէ յետոյ, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

Ժէքայդ գործաւորը արիւն կը փսխէր եւ իր վիճակը խիստ ծանր է։

Տիկին Թիանը սպաննողը Խառն Ատեանին առջեւ

Կր տեղեկանանք թէ Կառավարութիւնը որոշած է Տիկ. Թիանը սպաննող ծակոտ Ասճէմեանի քրքածարդ յանձնել դատական Խառն Ատեանին։

Այս առթիւ օուսով որոշմնագիր մը պիտի հրապարակուի։

Պ. Բ. ԿԱՆԱՉԵԱՆ ՄԵՐ ՄԷՋ

Երէկ խմբագրատուն այցելեց ծանօթ երգահան Մեծ Կոմիտասի ատակերտներէն Պ. Բ. Կանաչեան, որ մատդրութիւն ունի օուսով երգահանելու մր տալու։

ԼԱԻ ՊԱՀԵՑԷՔ ՁԵՐ ԴՐԱՄԸ

Մուսթաֆա Մուհամէտ Խալիֆէ ապուն ագխաս գործատուր մր, ձմեռը օտս կ'ածխատի եւ կը յաջողի խնայել 750 Ս. դահեկան։ Իրեն չափ, եւ իրմէ փչ մր աւելի չհատոր դրացիներ կ'իմանան Մուսթաֆայի յաջողութիւնը եւ կը թոցնեն անոր պզտիկ սնտուկը, որուն մէջ պահուած էր խեղճ գործատուրի խնայած գումարը։

* * *

Ահմէտ Սէլիմ Շէյխ ախտոի մր մէջ կ'ածխատէր երկու տարիէ ի վեր եւ յաջողած էր խնայել մէկ Օսմ. ոսկի եւ 700 Ս. դահեկան։ Ահմէտ վախճն չէր ուզեր իր վրան կրել իր այճան թանկագին խնայողութիւնը։ Հեռու չար ոչխարէ. ախտոի մէկ անկիւնը կր փորէ եւ կր թաղէ հոն։

Սակայն իր բախտէն. ուրբուն ալ չէին ճտարած հին այդ թախտոցը, երէկ, երբ Ահմէտ կր ճնճէր փոսը, պատռպ գտաւ, իր դրամները թեւեր առած հին։

* * *

Թանիոս Մարուն իջեւանած էր պանդոկ «Էլիսէ», իր մօտ գնուող 18 ոսկիճ ապահով պատսպարելու նպատակաւ, ան գիտեր բարձին մէջ կր պահէր ոսկիները։

Երկ առաւօտ, երբ ձեռը կ'երկարէ բարձին վրայ, գարմանքով կր նկատէ որ տեղ չկին ոսկիները։ Տակն ու վրայ կրճկ բարձ ու անկողինը, սակայն չի գտնէր։

20 ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐ ԳՈՐԾԷ ԿԸ ՀԱՆՈՒԻՆ

Շոգեկառքի Ընկերութիւնը, վարչական խորհուրդի որոշումով, ծրագրած է հասն պատսպեռնեներ գործէ հանել։ Ինչպես ծանօթ է, Շոգեկառքի Ընկերութիւնը, վերջին հանր մր տարուան ընթացքին ունեցաւ մեծ վնասներ կրնէ։

ՊՐ. ԲՕՆՍՕ ՇԲՕՐԱՅԻ ՄԷՋ

Բարձր Գօմիսէր Պ.Բօնսօ կէս օրէ առաջ Շբօրա գնաց եւ հոն ճաշեց։ Հոն ներկայ էր նաեւ Դամասկոսի պատուիրակ Պրն. Վ.Քպէր։ Ներկայ տեսակցութիւն մր ունեցաւ Պր. Բօնսօ իր Դամասկոսի պատուիրակին հետ։ Կր կարծուի որ Սիւրիական կացութեան շուրջ տեղի ունեցաւ խօսակցութիւններ։

ՅԱՆԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

25 Ա Պ Ր Ի Լ 1933

		Ս. Դ.
Ոգիպտ.	ոսկեդրամ	453.50
Անգլիկ.	»	442
Տօլար	»	114
Թրքական	»	59.50
Գանատական Տօլար		138
Իթալական Լիր 100		655
Ճուճական Ֆրանկ 100		73
Անգլ. ոսկի		615
Ֆրանս.	»	490
Օսման.	»	551.50
Արծաթ մհճիս		21
Գրեթ Պօնս. Ա. Ֆր.		622
» » Բ.	»	330
» » Գ.	»	312

Սեֆերեան եղբարք Բիւ Պօռ
Թելեֆօն՝ F-19

նները կատարելու մասին իր սրտին և տենջանքին հնազանդելով՝ ճամբայ ելաւ անմիջապէս, առանց հետեւութիւնները հաշուելու։ Յետոյ մայրապետներուն յանձնարարելով՝ երդմնցուց զանոնք որ անոր վրայ իրեն տեղեկութիւններ տան, բայց սակայն որչափ որ կարելի է՝ ծնողքին գժտութիւնները անկէ պահել կարեւոր համարեց։ Այս հեզ և բարեսիրտ ազջիկը մինչև այն ժամանակ այդ գժտութիւնները կ'անդիտանար եւ Քրիստինի կաթոգին սէրը կ'աչխատէր միշտ անորմէ պահել զանոնք։ Այժմ դաստիարակուհին՝ անեղանելի չափով մը մէջ բռնուած՝ որ և իցէ միջոց մը պէտք էր ձեռք առնել, և իրաքանչիւր վայրկեան որ կ'անցնէր՝ այս պէտքը աւելի բուռն կ'ընէր։ Ուստի որոշեց, որ իր զգացումներուն հակառակ, մարքիզը տեսնել, իմացնել անոր Մինիք վերադառնալու և կամ թէ դատաւորներուն իմաց տալու իր բացարձակ որոշումը։ Ուստի պատրաստուեցաւ պատուհանէն հեռանալու, բայց նախ իր կամքին հակառակ աչքերովը անծանօթը փնտռեց, և մեծ զարմացումով տեսաւ որ հաստատ քայլով մը այդ անմատոյց զառիվերը կ'ելնէր՝ որ կիւնթէրի ժայռը կ'առաջնորդէր, այսինքն աչտարակին դիմացը գտնուող ժայռը՝ ուսկից պատչգամը կատարելապէս կը տեսնուէր։

— Ո՛ւր կերթայ այդ մարդը, ինչ կ'ուզէ, ո՞վ է։ ինչո՞ւ անոր մտեներալուն վրայ սիրտս կը տրոփէ։ Այս ամենուն մէջ խորհրդաւոր բան մը կայ։ Արդեօք աւազա՞կ մըն է։

Անտառը ծածկող մանր ծառերուն վրայէն օտարականին գլուխը երեւցաւ, չատ մօտեցած էր ան՝ բայց Պաւարիացիի մեծ գլխարկը իր դէմքին վրայ իջեցուցած ըլլալով՝ անկարելի կ'ըլլար գինքը ճանչնալ։ Այդ բանն մը անեւնայի եղաւ, յետոյ քիչ մը աւելի հեռուն

ակին մտածելով՝ նախ աղամանդեայ քաղը առաւ և սեղանին վրայ դրաւ, այն միւնոյն տեղը ուսկից խեղճ Պէաթրիս նախընթաց օր առած էր զայն, Քրիստին իր երկար մազերը վեր բրաւ, զանոնք գլխին վրայ հիւսեց, և ճամբորդութեան պարեգօտը հանելով՝ սկսաւ դիակը հանուեցնել անոր վերջը լուսալու համար։ Որչափ ալ զօրաւոր ըլլար՝ չկրցաւ իր արտասուքները բռնել այս տաժանելի և սրբազան պաշտամունքը կատարած ժամանակ։ Բայց սակայն քնաւ չկարացաւ ան, մինչև վերջը կատարեց իր վրայ առած ալի գործը, արեան հոսումը դադրեցուց, դիակը պատկեցնելով՝ գիշերային զգեստ մը հագցուց անոր, մինչև իսկ սալաքարերը մաքրել, և ոճիրին յայտնի նշանները անհետացնել աշխատեցաւ, սակայն այս բանին համար մէջոցները կը պակսէին իրեն, ուստի և ամբաստանիչ բիծը չկրցաւ ջնջուիլ։

Այս ցաւալի գործողութիւնները լմնցնելէ վերջը՝ անկողնին մօտեցաւ, և մարքիզուհիին ձեռքը բռնելով՝ այնպիսի սիրով և յարգանօք համբուրեց զայն՝ որուն նմանը ողջ եղած ժամանակը քնաւ ցուցուցած չէր ան։ երկար ժամանակ դիտեց անոր տժգոյն և հանդարտ դէմքը, որ քանի մը ժամ առաջ այնչափ գեղեցիկ էր։ Զգաց թէ ալ իր յոյսերը խորտակուած էին իսպառ, որովհետեւ այս տեսակ ոգիէ մը եաքը ինչպէ՞ս կրնար երջանկութիւն յուսալ, ալ ի՞նչ բանի վրայ կրնար վստահութիւն ընել, քանի որ ան որ իր վերջին քունով կը նինջէր հոն, կեանքի ներկայացուցածնեկատարի բաժակին իրմէ խոյս տալը տեսած էր։ Քրիստին այս տաղտուկ մտածումները վանելու համար զօրաւոր ճիգ մը ըրաւ, և պատուհանին մօտենալով՝ փոքր ինչ զովութիւն փնտռեց, ինչու որ տենդը կինքը կը լափէր։

ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՆՈՐ ՖԻԼՄԵՐԸ

ՍԻՆԷՄԱ ԱԼՖՈՆՍ

«ԴԺՈԽՔԻ ՀՐԵՇՏԱԿՆԵՐԸ»

«Դժոխքի հրեշտակները» ֆիլմը արտակարգ տեղծագործութիւն մըն է, բարձր եւ ազնուական նկարագրութիւններով, պատկերներով լեցուն, օգտակարութեան մասին։

Այս չարժանկարը պատրաստուած է Ամերիկայի մէջ որուն համար ծախք է եղած 20 միլիոն ռուբլներ։

«Դժոխքի հրեշտակները (les Anges de l'Enfer) ունի նաեւ սրատ չարժ պատմութիւն մը սիրոյ։ Ունի տեսարաններ եւ դէպքեր որոնք տեղի կունենան Միւնիխի եւ Օքսֆորտի մէջ։

Ձիւնառական հանդէսներ։ Անգլիական օդային բանակին և Լոնտոնը ամրակոծող Գերմանիկա ծերլինի մը միջև տեղ կռիւներ։ Ծերլինի մը պարտութիւնն ու բոցերու մէջ փշուր փշուր վար իյնալը, տներ տեղահան անցքը, վիթխարի տեսքը։ Գիշերային թռիչքները Անգլիական օդանաւերու։ Գերման ռազմանիւթի մթերանոցները։ Այս բոլորը գուք կը տեսնէք հրաշալի յաջողութեամբ մը բեմադրուած։

Ահա հետաքրքրութիւնը այս ֆիլմին։ Երկու եղբայրներ որոնք սառնակցած են Լոնտոնի վրայ տառնող Գերմ. ծերլինի մը փճացման, կռուելով միւս Անգլիական ռազմանակին վրայ, գերի կը բռնուին ի վերջոյ գերմաններէն։ Եղբայրներէն մին կ'սպանուի միւսին կողմէ։ Որովհետև անիկա կերթար զինուորական գաղտնիքներ տալու անգլիացիներուն։ Այս վերջիններ հայրենիքի գերագոյն չահերը պաշտպանող եղբայրասպան եղբայրը կը նամակահարեն։

ԿՐԱՆ ԹԷԱԹՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ՄԱՐԴԸ

Գալզաքի մէկ վէպն է «Le colonel Chabert» որ չարժանկարի է է վերածուած չատ յաջող կերպով. հակառակ իր այնքան դժուարու. Թիւններուն։ Գալզաք մարդկային հոգիներ սքանչելի եղանակով վերլուծել գիտցող մեծ վարպետն է։ Ասոր համար ալ ան պէտք ունի հոգեբան բեմադիրի։

Դերասանները, պէտք է ըսել, որ հակառակ իրենց այնքան նուրբ եւ պատասխանատու դերերուն, կը խաղան ճանճուն մարդը» չարժանկարին մէջ, կատարեալ եւ յաջողութեամբ։

Ֆէրմէն մէկն է, որ խաղին ամենամեծ բեռը իր վրան է առած ցոյց չի տար ոչ մէկ ակարութիւն պակասութիւն։ Մէկ գիտէ ըմբռնել խոր, իր գերը, մնալ միշտ իր գերին վրայ։

Միւս գերասանները նոյն պէս նուազ կամ առաւել չափով կը ծանին ըմբռնումով իրենց յանձնուած խաղերը։

ՍԻՆԷՄԱ ՐՕԵԱԼ

ՇԱՆՔԱՅԻ ՃԵՊԸՆՔԱԾ

Ժ. Վօն Սթերնպէրկ — Մարլէի տիէքթրիչի ֆիլմը նոյնպէս պատմական չարժանկարի մըն է, որ ցոյց կու տայ Ֆրանսական յեղափոխութեան ատեն Մարիա Անտուանէթ թագուհիին ունեցած սիրային կեանքը։ Ֆիլմը նկարուած է շատ գեղեցիկ տեսարաններով։ Ֆոնը, զգեստները, ամէն ինչ ճիշտ ժամանակին համեմատ։ Ֆիլմին մէջ կը տեսնենք Մարիա Անտուանէթ թագուհին, Լուի ԺԶ թագաւորը, Ֆրանսական մեծ յեղափոխութեան առաջնորդները, Ռոպէսպիէրը, Տանթոնը, Մարաթը, Լաֆայէթը, Ֆերզէնը, Միրապոն, Լուի ԺԸ թագաւորը, Մարիա Անտուանէթի սիրեկանները, Ֆերզէնը, Մէրսին, Ֆոլքոնը, Պարնավը, Ռոպէսպիէրի կինը, Տանթոնի կինը, Լաֆայէթի կինը, Մարաթի սիրուհին, Լուի ԺԶ թագաւորի զաւակները, Մարիա Անտուանէթի զաւակները, Ֆերզէնի սիրուհին, Մարիա Անտուանէթի մայրը, Ֆրանսական մեծ յեղափոխութեան ատեն ծնած ժայռերը, ոչ Բաստիլի մատուռին աւերակները, որոնք Խանութի եզերքը՝ ծաղիկներուն մէջտեղ կ'երեւէին։ Բայց սակայն առանց մտածելու իր այքերը այն կողմը կանգ առին, և հոն կործանած դրան առջև նստած մարդ մը տեսաւ, որուն ուշադրութիւնը կարծես թէ իր վրայ հաստատուած էր, այնչափ մեծ հետաքրքրութենէ մը անկարելի կ'ըլլար անոր դէմքը տեսնել, բայց սակայն իր մտածումը մեքենաբար անոր վրայ դարձուց, և անոր ամէն մէկ չարժուձիներուն հետեւեցաւ։ Անծանօթ մարդը երկար ժամանակ գինքը գիտելէ ետքը, դէմ այսպէս կ'երեւակայէր ինք, կանգնեցաւ և ուշադրութեամբ մը իր չորս կողմը քննեց։ Նախ Մօնզայի անառիկ դիրքը զբաղեցուց, դանդաղութեամբ բլուրին չուրջը դարձաւ, որու վրայ գեղակը կառուցուած էր, վեր ելնելու ճամբայ մը փընտռելով անտարակոյս, և արգելքներէ չվհատեցաւ բնաւ երբէք։

Այդ մարդուն քալուածքը տարօրինակ և կասկածելի բան մը ունէր։ Առանց իր նահանգը ապահովելու բընաւ քայլ մը չէր առներ դէպի առաջ, մէն մի մացառ, մէն մի քար և մէն մի բոյսի ցողուն կը լրտեսէր ան։ Թէև առանց բնաւ նեղուիլ ցոյց տալու Պավարիացի գիւղացիի զգեստ կը կրէր, բայց իր կերպարանի մէջ աննկարագրելի բան մը, բարձր ընկերութեանց մէջ մեծցող բարեկիրթ մարդ մը կը յայտնէր։ Այս օտարա-

Որչափ որ զօրաւոր ալ ըլլայ բնութիւնը՝ անկարելի է այս տեսակ տեսարաններու դանուիլ և բան մը չզգալ։

Գատչգամին վրայ կռթնելով՝ իր անմտադիր ակնարկը երկրին ընդարձակ տարածութեան վրայ դարձուց, որու գեղեցկութիւնը իր բոլոր չքեղութեամբ կը փայլէր նոյն ժամանակ։ Նախապէս չդիտեց ան ոչ գետը, ոչ նորաբոյս մարգագետինը, ոչ իր աջ կողմը բարձրացող դղեակին ահագին զանգուածը, ոչ իր տակ անդունդին մէջ ցցուած ժայռերը, ոչ Բաստիլի մատուռին աւերակները, որոնք Խանութի եզերքը՝ ծաղիկներուն մէջտեղ կ'երեւէին։ Բայց սակայն առանց մտածելու՝ իր այքերը այն կողմը կանգ առին, և հոն կործանած դրան առջև նստած մարդ մը տեսաւ, որուն ուշադրութիւնը կարծես թէ իր վրայ հաստատուած էր, այնչափ մեծ հետաքրքրութենէ մը անկարելի կ'ըլլար անոր դէմքը տեսնել, բայց սակայն իր մտածումը մեքենաբար անոր վրայ դարձուց, և անոր ամէն մէկ չարժուձիներուն հետեւեցաւ։ Անծանօթ մարդը երկար ժամանակ գինքը գիտելէ ետքը, դէմ այսպէս կ'երեւակայէր ինք, կանգնեցաւ և ուշադրութեամբ մը իր չորս կողմը քննեց։ Նախ Մօնզայի անառիկ դիրքը զբաղեցուց, դանդաղութեամբ բլուրին չուրջը դարձաւ, որու վրայ գեղակը կառուցուած էր, վեր ելնելու ճամբայ մը փընտռելով անտարակոյս, և արգելքներէ չվհատեցաւ բնաւ երբէք։

Այդ մարդուն քալուածքը տարօրինակ և կասկածելի բան մը ունէր։ Առանց իր նահանգը ապահովելու բընաւ քայլ մը չէր առներ դէպի առաջ, մէն մի մացառ, մէն մի քար և մէն մի բոյսի ցողուն կը լրտեսէր ան։ Թէև առանց բնաւ նեղուիլ ցոյց տալու Պավարիացի գիւղացիի զգեստ կը կրէր, բայց իր կերպարանի մէջ աննկարագրելի բան մը, բարձր ընկերութեանց մէջ մեծցող բարեկիրթ մարդ մը կը յայտնէր։ Այս օտարա-

կանը նուրբ, բարձրահասակ և վայելուչ չարժուածքով, հողագործ կամ արհեստաւոր մը չէր կրնար ըլլալ։

— Անօրինակ ճամբորդ մը պէտք է ըլլայ ան, մտածեց Քրիստին, անգլիացի մը որ ստիպուած կը կարծէ մէն մի քաղաքի սովորական զգեստը հագնիլ։ Այս դղեակին դիրքը, անդունդին վրայ կախուած այս մեծաւոր աշտարակը զինքը կը զարմացնէ։ Միայն թէ ճանապարհը չգտնէր և դղեակին մէջ պտտելու արտօնութիւն չկրնար։

Այս խորհրդածութեամբ պարագաներու տագնապալի վիճակը յիշելով՝ Քրիստին՝ այսպիսի դժուարին դիրքէ մը ելնելու համար մտքին մէջ ծանրութեամբ մը տարբեր տարբեր միջոցներ սկսաւ խորհիլ, բայց սակայն այդ միջոցներուն և ոչ մէկը զինքը կատարելապէս գոհ կ'ընէր։ Իր վրայ անհուն պատասխանատուութիւն մը կը ծանրանար, զոր ինքզինքէն չէր ծածկեր։ Պէտք էր անմիջապէս Պէաթրիսի մահուան վրայօք Պավիէրայի իշխանութեան և Գաղղիոյ գեսպանատան իմաց տալ, պէտք էր նոյնը անոր ընտանիքին ազդարարել, բայց միեւնոյն ժամանակ հարկ չէ՞ր միթէ Գ. Մօնզայի ժամանակ խոզուլ հալածանքներէ խոյս տալու։ Պէտք չէ՞ր միթէ այն ազնիւ գերդաստանը երկրորդ դժբաղդութենէ մը ազատել, այսինքն անպատուութենէ, որ գուցէ առաջինէն աւելի սոսկալի դժբաղդութիւն մըն է։ Եւ Քրիստին՝ որ օտարական մըն էր և նաեւ կասկածելի այս ամէն բաներուն մէջ, այս դժուարին և վտանգաւոր տարբեր տարբեր պայմաններուն մէջ բոլորովին առանձին կը գտնուէր։

— Աստուած իմ, լուսաւորէ միտքս, ըսաւ, եթէ ոչ սիրի՛ընկճուիմ։ Ա՜հ, գոնէ Բօպէր հոս ըլլար։

Նախընթաց գիշերը երբ գինք արթնցուցին Պէաթրիսի տոմսակը տալու համար մարքիզուհիին փափաք-

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրանքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԻՐՔԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց Սալոյ Օքելի ՕՒԵՐ, Գուրճ, Գէյրութ

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱՒԱՆԴԻ ՊԱՇՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Տրաքսաւորեալ տոկոս 5½ %, Ակնկ զատ ժամանակութիւն ընկերութեան չհերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 50 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

Գեղարուեստական ամենաճաշակաւոր նկարը ունենալու համար պէտք է դիմել **ՓՕԹՕ ՀՐԱՉ**, Մաարաս փողոց.

Մահճակա՛լի պէտ ունիս, եթէ ճաշակի տէր ես

Անպայման պէտք է գնես Ֆինլանտական Ekvall վաճառանիշով տեղական գոպանակով, ծալլուող, Birch tree սոխտակէ չինուած եւ օրուան նորոյթը եղող ձեւճակալ մը։

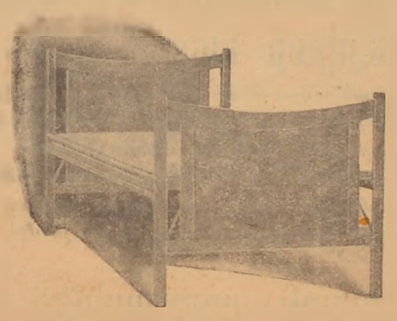

Գին՝ 8 եւ 8-50 Մ. Ո.

վճարման դիւրութիւններ

Զոյգ մահճակալներ, վերջին ձայր չքեղ, extra-strong գոպանակով, ընկոյզէ լաքապատ մահճակալ մը աւելի չքեղ՝ Գին՝ 1650 ս. դ. վճարումի նոյն դիւրութիւններով։

Փոխրերու եւ մանուկներու համար օժիտ մահճակալներ, թեթեւ սպիտակ գոյնով, 8—850 ս. դ. վճարումի նոյն պայմաններով։

***

Մօտ օրէն կ'սպասուին նաեւ տան ներկայացուի, ձեղուն, բիլիարտ եւ ծալլուող Ekwall վաճառանիշով, տան մէջ. նամասրանի, արեւտրանի, պատդեկներու, օդափոխութեան համար գործածուի եւ դիւրամասչելի պատուհան Գին 125 եւ 150 ս. դ. մէկ հատ. Ekwall վաճառանիշով պատ մը կրնայ գիմանալ առնուազն 25 տարի։

ԴԵՂՕՐԱԳԻՐ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոսկերուղ եւ բիւրուղ տակր կը բռնի՛ն, Ցիկին Օրիարդ, Պատռն, եւ հռեմ կը դժգոհի՛ս. գիմ՛, Hidro-milkuderm պատեակ բիւմիճ բիւպ մը եւ գործածէ գայն, օտրաք մը նոր, բռնիլը հասնմասարար դագրած է ու անհոխարժ հոտ խոպան անհնազացած պիտի բլլայ։

Pommade Desitin&Poudre: Ո՛ւմն ոռն պէտ է ունենայ բիւպ Desitin նրեսի boutons այրուցքի, մորի հիւանդութեանց յաւազոյն եւ ազդեցիկ Ծամաճէ զոր կրնամ ունենալ։

Coricide parfait: Ոսկիդ կոճակէն (Շապր) կը տառապի՛ս, գործածէ Coricide parfait եւ կոճակը արմատախիլ բնաւ միակ եւ յաւազոյն դեղն է։

Dr. THILO & Co. Մարան ձանօթ է աշխարհ ամէնուն, գործածիցէք նոյն վաճառանիշը կրող, Chlorure d'Etylep, serum glucosèէ, Emetine, Huile camphré եւ սալճ ուրիշ injection-ներ, յաւազոյն կերպով պատրաստուած են եւ ունին երկար տարիներու ծանօթութիւն ամբողջ ասխարհին։

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

Գալ—Իարիս 123 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

ՏՕՔԹ. Գ. ՄՈՒՇԵՂԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

8 ՓՈՂՈՑ ՆԷՋԻՊ—ՀԱՏԱՏ, ՀՈՒԻՍԻՉ ՍՍԹ

Սրհար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Գէյրութ եւ հաստատած իր նիփական դարմանատունը Նեպ-Հուսատ փողոց թիւ 8։

Դիատկան ամենավերջին մեքոտներով եւ ելեֆտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմիճ եւ ի մասնաւորի կանանց վենհրական, Ջրանկախ, ճոր եւ հին ցաւմամիզութիւն, փոլոքաքի, սիրմճամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններուն ու ցկարութիւններ։ Ամենաչոգ կը դարմանեմ արեան եւ ընդհ. ցկարութիւններ, ռումաթիզմ (Rhumatisam) մորթային հիւանդութիւններ, մանթակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet) Մասնաւոր ելեֆտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդ amygdaleի Hemoroideի։

Ընդհ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ օտարական օրեր միայն կէսօր։

տկուն շինուածք, Վայելուչ տեսք Հնչուն եւ բնական ձայն Ահա յատկանիշներ

ՕՐՈՆՅՄՈՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

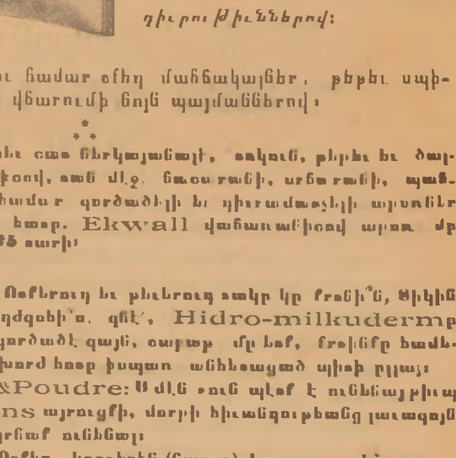

Հրապարակի վրայ գլուխ՝ ոչ բոլոր մարքանիրու հետ կը մրցին Ապօլօ ֆոնօներբ։ Մտնուանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հատած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ///

Կատարեալ հանգոցում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փարոյախէ եւ բօնսօլ ամէն ձեւի, անվիճելի ռոակ եւ տաւտիլութիւններ պիւռամասչելի գին, վճռումի պիւռութիւն։

Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Գիպրոսի.— ԴՈՒՐԳԻՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)